

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K**J M Ě N E M R E P U B L I K Y**

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců JUDr. Jany Kubenové a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **IFM Group a. s.**, se sídlem Brno, Křenová 479/71, zastoupeného JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem, se sídlem Brno, Těsnohlídkova 9, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Brno, třída Kpt. Jaroše 7, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 4. 2. 2010, č. j. ÚOHS- R138/2009/VZ-1731/2010/310/EKu,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 4. 2. 2010, č. j. ÚOHS- R138/2009/VZ-1731/2010/310/EKu, a usnesení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 3. 7. 2009, č. j. S 239/2008/VZ-8396/2009/530/PRA, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě ve výši 10 640,- Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Radka Ondruše, advokáta, se sídlem Brno, Těsnohlídkova 9.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 4. 2. 2010, č. j. ÚOHS- R138/2009/VZ-1731/2010/310/EKu, jakož i jemu předcházejícího usnesení Úřadu pro ochranu

hospodářské soutěže (žalovaného) ze dne 3. 7. 2009, č. j. S 239/2008/VZ-8396/2009/530/PRA.

I. Podstata věci

Rozhodnutím ze dne 4. 2. 2010, č. j. ÚOHS- R138/2009/VZ-1731/2010/310/EKu, zamítl předseda žalovaného žalobcův rozklad proti usnesení žalovaného ze dne 3. 7. 2009, č. j. S 239/2008/VZ-8396/2009/530/PRA, kterým nebylo vyhověno žalobcově žádosti ze dne 11. 6. 2009 o nahlédnutí do správního spisu sp. zn. S 239/2008/VZ-PRA, a to podle § 38 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Žalovaný žalobcově žádosti nevyhověl, neboť žalobce neuvedl, jaké konkrétní údaje chce z předmětného spisu získat. Žalobce podle žalovaného neprokázal právní zájem, na jehož základě by měl právo do spisu nahlédnout, neboť toliko uvedl, že vede právní spor s Ministerstvem vnitra o náhradu škody, resp. bezdůvodné obohacení společnosti Clanroy a. s. v souvislosti s tím, že žalovaný shledal porušení zákona o veřejných zakázkách při uzavírání smlouvy č. 014/2008 mezi Ministerstvem vnitra a společností Clanroy a. s. na poskytnutí služeb provedením elektronické aukce. Žalovaný poukázal na to, že závěr o porušení zákona ze strany Ministerstva vnitra vyplývá ze správních rozhodnutí, která jsou dostupná na www.compet.cz.

Předseda žalovaného na tomto závěru setrval a poukázal na to, že žalobce neuvedl, o jaké soudní spory se jedná. Navíc není patrné, zda jsou soudní spory vůbec vedeny, ani jaká je jejich souvislost s předmětným správním řízením. Upozornil rovněž na možnost soudu v občanském soudním řízení vyžádat si správní spis od žalovaného.

II. Shrnutí procesních stanovisek účastníků

Žalobce má za to, že je napadené rozhodnutí nezákonné a nepřezkoumatelné. Uvedl, že se účastnil v roce 2008 elektronické aukce na převod nemovitého majetku Ministerstva vnitra, v níž byl úspěšný. Na základě této aukce měla být následně uzavřena smlouva o převodu nemovitostí. Žalobcovi investoři však s ohledem na pochyby o zákonnosti způsobu převodu majetku upustili od investičního záměru a žalobce následně odstoupil od kupní smlouvy (jeho odstoupení se střetlo s odstoupením Ministerstva vnitra kvůli nezaplacení kupní ceny). Žalobce nyní vede dva soudní spory – před Městským soudem v Brně, kde je Ministerstvem vnitra žalován o 11 501 100 Kč, což je částka smluvní pokuty podle kupní smlouvy, a před Obvodním soudem pro Prahu 7, kde žalobce žaluje Ministerstvo vnitra o neplatnost kupní smlouvy. Žalobce byl připraven podrobnosti o těchto řízeních žalovanému sdělit, nicméně žalovaný se ho na ně nedotázal.

Žalobce uvádí, že ze správního spisu potřeboval zjistit stanovisko Ministerstva vnitra, kterým obhajovalo zákonnost svého postupu, neboť tato argumentace pro něho byla důležitá pro podání žaloby na neplatnost kupní smlouvy (žalobu podal 26.10.2009). Podle výkladového stanoviska Nejvyššího státního zastupitelství

v případech, kdy při převodu majetku státu není dodržen zákon o veřejných zakázkách (má-li být podle něho postupováno), překračuje prodávající vlastní smluvní volnost, a je tak odůvodněn předpoklad neplatnosti smlouvy. V tom žalobce spatřuje naléhavý právní zájem na nahlédnutí do správního spisu.

Žalobce rovněž poukazuje na to, že postupem pracovníků Ministerstva vnitra mohlo dojít ke spáchání trestného činu porušování povinností při správě cizího majetku. Právě na základě poznatků ze správního spisu hodlal žalobce iniciovat příslušné trestní řízení. Podle žalobceva názoru přitom na Ministerstvu vnitra existují v dané věci minimálně dva na sobě nezávislé spisy. Skutečnost, že hodlal podat podnět k prošetření předmětné věci orgány činnými v trestním řízení, nechtěl žalobce zveřejňovat, aby se o jeho záměru potenciální podezřelí nedozvěděli. Tento podnět podal současně se žalobou ke zdejšímu soudu. Uvedenou skutečnost považuje žalobce za další naléhavý právní zájem na seznámení se s obsahem spisu za situace, kdy svoji oznamovací povinnost podle § 8 odst. 1 trestního řádu nesplnil žalovaný.

Dále žalobce hodlal nahlédnutím do spisu postavit najisto, zda k výběru společnosti Clanroy, a. s. došlo na základě veřejné soutěže nebo na základě rozhodnutí odpovědné osoby, aniž by existovala nabídka této společnosti, na kterou žalovaný odkazuje. Žalobce se totiž obrátil na Ministerstvo vnitra a to mu sdělilo, že v jeho spisu neexistují listiny, které by dokládaly způsob oslovení společnosti Clanroy, a. s.

Žalobce dále uvádí, že v dané věci nebylo dostačující, pokud by si správní spis vyžádal až soud v rámci občanského soudního řízení, neboť žalobce potřeboval informace ze správního spisu před zahájením řízení. Jestliže by totiž obsah správního spisu neodůvodňoval podání žaloby, žalobce by ji vůbec nepodával.

Podle žalobce je výrok rozhodnutí žalovaného chybný, neboť se liší od výslovné dikce zákona, ale i od obecně zaužívané praxe, která používá termín „odpírá“. Podle žalobce má soud sjednocovat správní praxi, aby byl používán v rámci jednoho ustanovení stejný typ výroku.

Pochybení žalovaného shledává žalobce i v případě poučení o opravných prostředcích, neboť celá řada správních úřadů poučuje účastníky i o počátku běhu odvolací lhůty v případě fikce doručení rozhodnutí jeho uložení. Podle žalobce je tedy na soudu, aby tuto otázku ujednotil.

Závěrem žalobce vznáší argumenty pro přípustnost svojí žaloby ve správním soudnictví a poukazuje na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, kterou spatřuje v bodech 15-17, jež jsou postaveny na prosté negaci žalobceva tvrzení bez uvedení hlubšího právního rozboru. Žalovaný se přitom nevypořádal s námitkou, proč nevyzval žalobce k doplnění návrhu. Není zde ani úvaha o tom, proč by si měl spis vyžadovat soud v rámci občanského soudního řízení a následně s ním žalobce seznamovat. Podle žalobce pokud žalovaný připustil toto oprávnění soudu v občanském soudním řízení, připustil i existenci žalobceva oprávněného zájmu. Napadené rozhodnutí předsedy

žalovaného i jemu předcházející rozhodnutí žalobce navrhuje zrušit a na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasí a poukazuje na to, že se jedná o žalobu, která je vyloučena ze soudního přezkumu podle § 70 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), neboť směřuje proti rozhodnutí procesní povahy, resp. úkonu, jímž se upravuje vedení řízení. Tento názor je podle žalovaného zastáván konstantně soudem zdejší i Nejvyšším správním soudem. Vzhledem k tomu navrhl žalobu odmítnout jako nepřijatelnou. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

III. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s.ř.s.), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), přitom jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).

Pokud se žalovaný dovolává § 70 písm. c) s. ř. s., podle něhož jsou ze soudního přezkumu vyloučeny úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení, tak toto ustanovení na daný případ nedopadá. Jak již totiž uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 4. 6. 2010, č. j. 5 As 75/2009-78 (www.nssoud.cz), rozhodnutí správního orgánu, kterým nebylo povoleno nahlédnout do spisu podle § 38 odst. 1, resp. 2 správního řádu z roku 2004 osobě, která není a nebyla účastníkem řízení, nelze považovat za rozhodnutí, kterým se upravuje vedení řízení; takové rozhodnutí nelze podřadit pod kompetenční výluky podle § 70 písm. c) s. ř. s. a podléhá soudnímu přezkumu.

Zdejší soud v této souvislosti upozorňuje na rozdíl v charakteru odepření nahlížení do spisu, který lze vymezit podle postavení osoby, jíž je nahlížení do spisu odepřeno: při odepření nahlížení do spisu účastníkům řízení či jejich zástupcům má usnesení, kterým nebylo nahlížení do spisu umožněno, toliko povahu procesní, zatímco v případě tzv. jiných osob (v tomto případě žalobce) má povahu rozhodnutí ve věci, tj. má hmotněprávní účinky, jež jsou nezbytným předpokladem přípustnosti jeho přezkoumání soudem v rámci správního soudnictví (srov. zejména § 65 odst. 1 s.ř.s.). Je tomu tak proto, že osoba žadatele o nahlížení do spisu, který není účastníkem správního řízení, nemá v takovém případě možnost proti odepření nahlížení do spisu brojít jinými opravnými prostředky (např. v odvolání, resp. rozkladu ve věci samé a následně žalobou proti konečnému správnímu rozhodnutí ve věci samé).

Napadené rozhodnutí tedy není z přezkumu vyloučeno a soud se jím proto zabýval věcně. Přezkoumal je v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a shledal, že žaloba je důvodná.

Žalobce předně namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se předseda žalovaného nedostatečně vypořádal se všemi jeho námitkami obsaženými v rozkladu. Právě tímto žalobním bodem se musel soud zabývat nejprve.

Jak již uvedl Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/92-23, in Soudní judikatura ve věcech správních č. 27/2000, z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů.

Obdobně judikoval i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, publikovaném ve Sb. NSS pod č. 1282/2007: „*Nevypořádá-li se správní orgán v rozhodnutí o opravném prostředku se všemi námitkami, které v něm byly uplatněny, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí zpravidla spočívající v nedostatku jeho důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]*“.

Žalobce předně považuje za nepřezkoumatelné body 15-17 napadeného rozhodnutí, které jsou podle jeho názoru postaveny na prosté negaci žalobcova tvrzení bez uvedení hlubšího právního rozboru. Ve zmíněných bodech předseda žalovaného uvedl, že obecné tvrzení žalobce, že vede soudní spory s některým z účastníků správního řízení nelze považovat za prokázání právního zájmu ani jiného vážného důvodu. Navíc nebylo specifikováno, o jaké spory jde. Je přitom věcí žadatele, aby svoje tvrzení postavil najisto. Poukázal také na možnost civilního soudu vyžádat si správní spis v rámci civilního řízení. Rovněž nesouhlasil s tím, že by jediným účastníkem správního řízení bylo Ministerstvo vnitra, neboť dalším účastníkem řízení je společnost Clanroy, a. s. Správní spis tudíž obsahuje i údaje týkající se této společnosti. V bodě 17 je následně vypořádána námitka, týkající se znění výroku, kde předseda žalovaného uvedl, že znění výroku, tak jak jej žalovaný formuloval, nevyvolává žádnou pochybnost o obsahu rozhodnutí, je určité, srozumitelné, přesné a vykonatelné a nemůže tedy být nezákonné.

Z uvedeného soudu plyne, že není pravdivé žalobcovo tvrzení o pouhé negaci žalobcových výroků. Naopak, předseda žalovaného se jednotlivými námitkami, v těchto ustanoveních řešenými, zabýval a řádně je vypořádal. Jistě tak mohl učinit podrobněji a obsáhleji, nicméně způsob, jakým se jednotlivými námitkami zabýval, považuje zdejší soud za dostatečný a přezkoumatelný. Předseda žalovaného totiž jednoznačně uvedl, že obecný poukaz na vedené, případně připravované soudní spory, nelze považovat za prokázání právního zájmu ani jiného vážného důvodu pro nahlédnutí do správního spisu, a to právě pro obecnost tohoto tvrzení a skutečnost, že není zřejmé, zda jsou nějaké spory vůbec vedeny. Rovněž vypořádal dostatečně a přezkoumatelně námitky, že Ministerstvo vnitra není jediným účastníkem správního řízení a že výrok rozhodnutí prvního stupně, kterým nebylo vyhověno žalobcově žádosti o nahlédnutí do spisu, považuje za zákonný, i z jakého důvodu. Tato námitka tedy důvodnou shledána nebyla.

Soud se neztotožnil se žalobcem ani v tom, že byla nedostatečně odůvodněna a je tedy nepřezkoumatelná úvaha žalovaného o možnosti soudu v občanském soudním

řízení si správní spis v případném soudním řízení vyžádat. Žalovaný tuto skutečnost zmínil toliko pro úplnost, aby účastníka na možnost soudu správní spis si vyžádat upozornil. Zdejší soud nepovažuje za nutné, aby předseda žalovaného tuto úvahu jakkoli podrobněji odůvodňoval, neboť se jedná o toliko upozornění na situaci, která může nastat; nejde o nosný důvod napadeného rozhodnutí a žalovaný nijak nepředjímal, že si soud správní spis skutečně vyžádá. Zdejšímu soudu z uvedené úvahy ani nijak nevyplývá, že by tím předseda žalovaného vyjadřoval názor, že žalobce na nahlédnutí do správního spisu právní zájem má, jak žalobce v závěru žaloby dovozuje.

Pokud však žalobce namítá, že se předseda žalovaného nijak nevypořádal s jeho rozkladovou námitkou, že měl žalovaný žalobce vyzvat k doplnění návrhu (žádosti o nahlížení do spisu), tak tu soud důvodnou shledal. Tuto námitku žalobce v rozkladu uplatnil (předseda žalovaného ji dokonce převzal do rekapitulační části svého rozhodnutí v bodě 5), avšak v napadeném rozhodnutí se s ní nijak nevypořádal. Neuvedl k této námitce nic výslovně a ani z kontextu jeho rozhodnutí nelze dovodit, proč ji shledává lichou, mylnou nebo vyvrácenou. Napadené rozhodnutí je tedy ve vztahu k této otázce zatíženo vadou řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Není totiž zřejmé, jaký názor má v právě uvedené věci za daných skutkových okolností předseda žalovaného na povinnost žalovaného vyzvat žalobce k doplnění žádosti.

Přestože byla shledána nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, považuje soud za vhodné a potřebné zabývat se i ostatními žalobními námitkami.

Žalobce dále zpochybňuje zákonnost výroku rozhodnutí vydaného v prvním stupni. Podle jeho názoru neměl žalovaný „žádosti nevyhovět“, ale měl žalobci „odepřít nahlížení do spisu“. Tento svůj názor žalobce odvozuje ze znění § 38 odst. 5 správního řádu, který výslovně uvádí, že „odepře-li správní orgán osobě nahlížení do spisu nebo jeho části, vydá o tom usnesení...“. Zdejší soud souhlasí se žalobcem, že by bylo vhodné a žádoucí, aby správní orgány užívaly jednotnou terminologii, a to alespoň pokud jde o znění výroků jejich rozhodnutí, nicméně pro to, aby konkrétní rozhodnutí obstálo v soudním přezkumu, považuje zdejší soud za dostačující to, aby byl výrok tohoto rozhodnutí v souladu se zákonem, byl určitý, srozumitelný a vykonatelný. V daném případě považuje soud rozhodování o nahlížení do spisu za akcesorické řízení ve vztahu k řízení o věci samé. Jedná se přitom o řízení o žádosti, kterou žadatel žádá správní orgán o možnost nahlédnout do správního spisu. Podle zdejšího soudu je přitom plně akceptovatelné a v souladu se shora vymezenými požadavky, pokud správní orgán o této žádosti rozhodne tak, že ji nevyhoví (zamítne), případně vyhoví. S ohledem na znění § 38 odst. 5 správního řádu, má soud za to, že zamítnutí (nevyhovění) této žádosti lze vyjádřit i způsobem, kterého se domáhá žalobce, tj. že správní orgán nahlédnutí do spisu odepře. Všechny tři způsoby jsou totiž vyjádřením téhož a je z nich jednoznačně zřejmý úmysl správního orgánu neumožnit žadateli do správního spisu nahlédnout. Jak již soud uvedl výše, bylo by vhodné a žádoucí, jestliže by správní orgány používaly jednotnou terminologii, a to alespoň ve výrocih svých rozhodnutí, nicméně pro přezkoumatelnost a zákonnost správních

rozhodnutí je zcela dostačující, jestliže je výrok zákonný, určitý, srozumitelný a vykonatelný. Tak tomu také v daném případě bylo.

Dovolává-li se žalobce toho, aby zdejší soud správní praxi sjednotil, je třeba poukázat na to, že k tomu nemá soud za shora podaného závěru ohledně zákonnosti, srozumitelnosti a určitosti znění výroku žádné prostředky. Může toliko silou své argumentace vyjádřené v daném rozsudku apelovat na správní orgány, aby používaly shodnou terminologii, což také činí. Narozdíl od žalobce by však zdejší soud preferoval užití výrazu „žádosti se nevyhovuje“, jak učinil žalovaný v daném případě, namísto nelibozvučného výrazu „se odpírá“; ve vztahu k přezkumu napadeného rozhodnutí by cokoli dál dodávat bylo pouhou bezvýznamnou lingvistickou filipikou. Tuto námitku soud tedy důvodnou neshledal.

Rovněž soud neshledává důvodným žalobcovo tvrzení, že žalovaný pochybil, pokud ho nepoučil o počátku běhu odvolací lhůty v případě fikce doručení rozhodnutí jeho uložením.

Náležitosti poučení správního rozhodnutí jsou uvedeny v § 68 odst. 5 správního řádu, podle něhož je třeba v poučení uvést, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává.

Povinně se tedy mj. uvádí, v jaké lhůtě je možné odvolání (rozklad) podat a od kterého dne se lhůta pro podání odvolání (rozkladu) počítá. Podle § 83 odst. 1 správního řádu lze podat odvolání (a podle § 152 odst. 4 i rozklad) obecně do 15 dnů od oznámení rozhodnutí. Oznámením rozhodnutí pak § 72 správního řádu rozumí jeho doručení, resp. doručení jeho písemného stejnopisu. Pokud by bylo poučení nesprávné nebo neúplné, uplatnily by se zvláštní lhůty pro podání odvolání (rozkladu). Podle § 83 odst. 2 správního řádu je v těchto případech možné podat odvolání v subjektivní lhůtě 15 dnů od oznámení opravného usnesení (je-li podle § 70 vydáno), nejpozději však v objektivní lhůtě 90 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.

V daném případě žalovaný uvedl v poučení prvostupňového rozhodnutí, že proti tomuto usnesení lze podat do 15 dnů ode dne jeho doručení rozklad k předsedovi žalovaného. Takové poučení považuje zdejší soud ve vztahu ke lhůtě k podání rozkladu a jejímu počátku za zcela dostatečné a zákonu odpovídající. Je zde zřetelně stanovena lhůta (15 dní) i její počátek (doručení rozhodnutí). Dovolává-li se žalobce toho, že zde měla být popsána situace i v případě doručení rozhodnutí fikcí uložením, nemá tato jeho domněnka žádnou zákonnou oporu. Správní řád hovoří o povinnosti poučit o počátku běhu lhůty a podle názoru soudu je zcela postačující, pokud je takové poučení dáno obecně, tj. tak, že lhůta počíná dnem doručení rozhodnutí. Není třeba, aby se správní orgán rozepisoval o všech způsobech doručení podle § 19 správního řádu, včetně doručení tzv. fikcí uložením a jejich důsledcích. Takový požadavek ze správního řádu neplyne. Správní orgán by jistě mohl v rámci obecné poučovací povinnosti uvádět v poučení i další skutečnosti nad rámec zákona (např. právě informaci o zvláštních způsobech doručení nebo poučení o mimořádných opravných

prostředcích), avšak neuvedení těchto nepovinných údajů nelze považovat za nedostatek rozhodnutí. Soud tedy nezjistil, že by žalovaný ve formulaci poučení o opravném prostředku pochybil.

Dále se soud pro další postup žalovaného zabýval tím, zda bylo rozhodnutí žalovaného o nevyhovění žalobcovy žádosti o nahlédnutí do spisu vydáno v souladu se zákonem.

Předně je třeba poukázat na to, že součástí správního spisu, resp. jeho okopírovaného fragmentu, který žalovaný soudu předložil, není žalobcova žádost o nahlédnutí do správního spisu. Nicméně z rozhodnutí žalovaného, vydaného v prvním stupni, lze dovodit, že žalobce svůj právní zájem, na jehož základě by měl právo do spisu nahlédnout, odůvodňoval tím, že vede právní spor s Ministerstvem vnitra o náhradu škody, resp. bezdůvodné obohacení společností Clanroy, a. s. v souvislosti s tím, že žalovaný shledal porušení zákona o veřejných zakázkách při uzavírání smlouvy č. 014/2008 mezi Ministerstvem vnitra a společností Clanroy, a. s. na poskytnutí služeb provedením elektronické aukce. V rozkladu proti tomuto rozhodnutí pak opět poukázal na spor vedený s Ministerstvem vnitra o náhradu škody a na to, že se připravují další právní spory s ministerstvem i společností Clanroy, a. s., k jejímž vedení potřebuje do správního spisu nahlédnout.

Žádný z účastníků tuto skutečnost nerozporoval ani k výslovnému dotazu soudu při jednání a tak soud považuje za nesporné, že žalobce právní zájem ve svojí žádosti odůvodňoval tak, jak je popsán v prvostupňovém správním rozhodnutí.

Nahlížení do spisu je upraveno v § 38 správního řádu, který předpokládá z hlediska osoby, jež uvedené právo hodlá realizovat, nejen dvojí rozsah (a možná omezení) tohoto práva, ale také dva rozdílné přístupy ze strany příslušného správního orgánu. Prvním okruhem osob (možno říci s rozsáhlejším potenciálem výkonu tohoto práva) jsou účastníci řízení, resp. jejich zástupci (§ 38 odst. 1 správního řádu). Druhé skupině osob (tedy osobám, jež nejsou v postavení účastníků řízení či jejich zástupců) pak správní orgán umožní nahlédnout do spisu pouze tehdy, pokud prokáží právní zájem nebo jiný vážný důvod, a pokud tím nebude porušeno právo některého z účastníků řízení, popřípadě dotčených osob anebo veřejný zájem (§ 38 odst. 2 správního řádu). V případě druhé skupiny osob se jedná o svého druhu samostatné procesní právo osoby odlišné od účastníka řízení (resp. jeho zástupce) na zpřístupnění spisu, a to za stanovených zákonných podmínek. Narozdíl od účastníků řízení (jejich zástupců) je předpokladem umožnění nahlédnutí do spisu mj. prokázání právního zájmu nebo jiného vážného důvodu, a to nejčastěji přímo v žádosti podané touto osobou.

Jak vyplynulo z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 17/2010 - 73, www.nssoud.cz) „(u)stanovení § 38 odst. 2 správního řádu váže oprávnění nahlédnout do spisu na prokázání vážných důvodů či právního zájmu. Nestačí tedy pouze povinnost tyto důvody tvrdit, ale též prokázat. Důkazní břemeno leží zcela nepochybně na žadateli o nahlédnutí do spisu.“ Nejvyšší

správní soud rovněž v rozsudku ze dne 28. 2. 2011, čj. 8 As 80/2010 - 68, www.nssoud.cz, zdůraznil, že povinnost tvrzení a povinnost důkazní není ve vztahu k nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu samoúčelná. Jsou to totiž právě skutečnosti uváděné žadatelem o nahlížení do spisu a týkající se tvrzeného právního zájmu či jiného vážného důvodu, které správnímu orgánu umožňují posoudit, zda je v konkrétním případě na místě umožnit žadateli do spisu (příp. do jeho části) nahlédnout, nebo zda je případné poskytnout ochranu právům některého z účastníků, v daném případě pak dalších dotčených osob anebo veřejnému zájmu, a nahlédnutí do spisu žadateli s odkazem na překážku předvídanou § 38 odst. 2 správního řádu *in fine* neumožnit.

V daném případě žalovaný dovedl, že je žalobcovo tvrzení v žádosti o vedení soudních sporů příliš obecné a není z něho tedy zřejmý právní zájem na nahlédnutí do spisu, tím spíše za situace, kdy správní rozhodnutí, v nichž byla nezákonnost jednání Ministerstva vnitra v případě uzavírání předmětné smlouvy se společností Clanroy, a. s. shledána, jsou volně přístupné na webu žalovaného. Žádosti žalobce tedy bez dalšího nevyhověl.

Zdejší soud však se žalovaným při posouzení této otázky nesouhlasí a naopak má za to, že žalobcem popsané okolnosti byly v daném případě dostatečnou indicií o možné existenci žalobcovo právního zájmu, který by ho k nahlédnutí do správního spisu mohl opravňovat. Pokud se totiž žalobce stal vítězem v elektronické aukci a měla s ním být uzavřena kupní smlouva na nemovitosti, přičemž žalovaný shledal nezákonnost při uzavření smlouvy na poskytnutí elektronické aukce a zřejmě v důsledku toho kupní smlouva na nemovitosti uzavřena nebyla, jedná se o okolnosti, které by žalobce vybavily dostatečným právním zájmem na nahlédnutí do spisu, jenž se týkal správního řízení, v němž byla konstatována nezákonnost uzavření smlouvy o poskytnutí služeb elektronické aukce. Pokud žalobce vedl nebo se chystal vést soudní spory (o nichž konkrétně hovoří v žalobě), je zřejmé, že mu toliko rozhodnutí žalovaného nemusí postačovat, ale že potřebuje znát konkrétní argumentaci Ministerstva vnitra, kterou závěry žalovaného o nezákonnosti postupu zpochybňuje, a to přímo z podání učiněného ministerstvem ve správním řízení.

Jak již soud zmínil, důvody uvedené v žádosti představovaly toliko indicie o tom, že by žalobce mohl mít právní zájem na nahlédnutí do správního spisu. V takovém případě tedy neměl žalovaný žalobcovu žádost bez dalšího zamítat, nýbrž měl v souladu s § 45 odst. 2 správního řádu žalobce vyzvat k doplnění žádosti, která byla zatížena vadou spočívající v tom, že v ní nebyl dostatečně konkrétně uveden právní zájem žalobce na nahlédnutí do spisu a tento právní zájem nebyl prokázán. Soud má totiž za to, že v případě žádosti o nahlížení do spisu osobou odlišnou od účastníka či jeho zástupce se nepochybně jedná o řízení (byť akcesorické povahy k řízení ve věci samé), v rámci kterého není vyloučena aplikace příslušných procesních ustanovení podle správního řádu (srov. § 76 odst. 2 správního řádu *a contrario*).

Pomine-li zdejší soud obecnou poučovací povinnost správního orgánu zakotvenou v § 4 odst. 2 správního řádu, je namístě připomenout povinnost správního

orgánu umožnit dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy jako jednu ze základních zásad činnosti správních orgánů (§ 4 odst. 4 správního řádu), nehledě na to, že veřejnou správu je třeba vnímat především jako službu veřejnosti (§ 4 odst. 1 správního řádu).

Pokud totiž žalobce ve své žádosti uvedl skutečnosti, které existenci jeho právního zájmu nahlédnout do spisu nasvědčují, je namístě v souladu se základními zásadami správního řízení ve smyslu citovaných ustanovení žalobce vyzvat k doplnění takové žádosti a k prokázání právního zájmu (tj. k tomu, aby žalobce tyto důvody nejen tvrdil, ale též prokázal).

Soud si je vědom, že se k povinnosti žalovaného vyzvat žalobce k doplnění jeho žádosti vyjadřuje, aniž by se k této otázce vyjádřil předseda žalovaného, nicméně s ohledem na procesní ekonomii a smysl daného řízení vůbec považuje zdejší soud tuto cestu za jedinou racionální a možnou. Pokud by totiž tuto otázku nechal vyřešit žalovaného, bylo by možné, že by žalobce do správního spisu dostal možnost nahlédnout až v momentě, kdy by to již nepotřeboval. S ohledem na to, že žalobce nevyužil procesního institutu k ukončení daného soudního řízení, tak soud předpokládá, že žalobcův právní zájem na nahlédnutí do správního spisu stále trvá.

Soud tedy uzavírá, že žalovaný v daném případě pochybil, pokud žalobcově žádosti o nahlédnutí do správního spisu nevyhověl, aniž by ho předtím vyzval k doplnění jeho žádosti a poučil jej o následcích, pokud tak neučiní.

Jestliže žalobce v žalobě uvádí některé další skutečnosti, které ho k nahlédnutí do správního spisu podle jeho názoru opravňují, a které v řízení před žalovaným neuváděl (otázka podání trestního oznámení), tak ty nemůžou mít na posouzení napadeného rozhodnutí žádný vliv, neboť soud při jeho posuzování vychází z právního a skutkového stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí.

V. Závěr

Ze shora uvedených důvodů tedy soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí i rozhodnutí vydané v prvním stupni správního řízení pro vady řízení zrušil podle § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaný nechť žalobce vyzve k doplnění jeho žádosti ve smyslu přesnější konkretizace právního zájmu a jeho doložení důkazními prostředky, stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích, pokud tak neučiní. Po uplynutí této lhůty ať o žalobcově žádosti znovu rozhodne v intencích § 38 odst. 2 správního řádu.

VI. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení o žalobě se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu přísluší náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady ve výši 2000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Dále náklady právního zastoupení spočívající

v odměně advokáta za tři úkony právní služby, které si žalobce vyúčtoval, po 2 100,- Kč společně se třemi režijními paušály po 300,- Kč – převzetí a příprava zastoupení, žaloba a účast při jednání, tedy 7200 Kč. To vše podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k tomu, že zástupce předložil osvědčení o registraci k DPH, byla zmíněná částka navýšena o částku odpovídající DPH podle § 57 odst. 2 s. ř. s. Celkem se tedy jedná o částku 10 640 Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit k rukám zástupce žalobce ve stanovené lhůtě.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí je přípustná kasační stížnost za podmínek podle § 102 a násl. s. ř. s., kterou lze podat do dvou týdnů po jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Bude-li kasační stížnost podávána až po 31. 12. 2011 je třeba ji s ohledem na změnu s. ř. s. účinnou od 1. 1. 2012 podat přímo k Nejvyššímu správní soudu. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

V Brně dne 15.12.2011

JUDr. David Raus, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lucie Gazdová